

Liikuntapaikkojen liikenneturvallisuuden arvioinnit

*Yhteenvedo arviointikäynneistä ja
havainnoista*

Kävelyn ja pyöräliikenteen liikenneturvallisuuden edistäminen poikkihallinnollisella suunnittelumallilla liikuntapaikkarakentamisessa -hanke

Taustaa 1/3

Hankkeesta:

- *Kävelyn ja pyöräliikenteen liikenneturvallisuuden edistäminen poikkihallinnollisella suunnittelumallilla liikuntapaikkarakentamisessa* –hanke on Kaupunkirakennepalveluiden vuoden 2025 aikana toteuttama tieliikenneturvallisuuden edistämisen hanke. Hanke oli osarahoitettu Traficomien valtionavustuksella.
- Hankkeen tavoitteena oli löytää keinoja ottaa liikennejärjestelyjen suunnittelu isommaksi osaksi kaupungin liikuntapaikkasuunnittelua ja rakentamisprosessia, jolla parannetaan lasten ja nuorten harrastusmatkojen liikenneturvallisuutta sekä edistetään kävelyä ja pyöräilyä osana arjen liikkumista. Hankkeen tarkoituksena oli löytää poikkihallinnollisesti kaupungin suunnitteluprosessien rakenteisiin vaikuttavia, pysyviä muutoksia, jotta vaikutukset voisivat pitkällä aikavälillä olla mahdollisimman merkittävät.
- Hankkeessa kehitettiin työkaluja, joista yksi on liikuntapaikkojen **liikenneturvallisuuden pisteytysjärjestelmä**. Mallin avulla liikuntapaikkojen piha-alueen ja lähiympäristön liikennejärjestelyjä voidaan arvioida yhtenäisellä tavalla, tukea suunnittelua ja päätöksentekoa sekä kohdentaa toimenpiteet sinne, missä hyöty on suurin. Arviointimallin käyttöä voi jatkaa hankeajan jälkeen ja käyttää myös muissa yhteyksissä, esimerkiksi kouluympäristöjen liikenneturvallisuuden arvioinnissa.

Taustaa 2/3

Pisteytysjärjestelmä lyhyesti:

Arviointi perustuu neljään osa-alueeseen:

- **Liikenneturvallisuus (infra)** – fyysiset ratkaisut (0–2 p/kriteeri) liikuntapaikan tontilla ja lähiympäristössä erikseen
- **Onnettomuustiedot** – tilastollinen taustakuva riskitasosta
- **Käyttäjämäärä** – altistuvuus riskeille, mahdollisten toimenpiteiden vaikuttavuus
- **Kävelyä ja pyöräilyä edistävät tekijät** – pyöräpysäköinti ja saavutettavuus

Yhdessä muodostavat kokonaisarvion kohteen turvallisuustasosta ja kehittämistarpeista.

Mitä arviointikäynneillä tehtiin:

- Havainnoitiin liikuntapaikan piha-alueen ja lähialueen liikennejärjestelyjä paikan päällä, tarkasteltiin mm. kulkureittejä, suojateitä, tonttiliittymiä, pysäköintiä ja saattoliikennettä ja arvioitiin olosuhteita käyttäjän näkökulmasta (erityisesti lapset ja nuoret).
- Käynneillä kirjattiin ylös liikenneturvallisuuden tilanne ennalta laaditun pisteytysjärjestelmätaulukon avulla. Kohteista tehtiin käyntien jälkeen yhteenveto, joista ilmenee havaitut puutteet ja kehittämissuhteet.

Taustaa 3/3

Kohteiden valinta:

- Kohteet valittiin keväällä 2025 seuroissa harrastaville lapsille ja nuorille suunnatun **kyselyn tulosten perusteella**. Tämän lisäksi kohteiden valintaan vaikutti kohteiden **käyttäjämäärä** seurojen käytössä olevien liikuntapaikkojen kesken (Timmi ajanvarausjärjestelmä) sekä **aiemmat havainnot/palautteet** ja **onnettomuustiedot**.
 - Arviointiin ei otettu sellaisia kohteita, jotka eivät ole kaupungin omistamalla maalla. Esim. JSA Cheer Gym jätettiin arvioinnin ulkopuolelle runsaasta palautteesta huolimatta, koska vain katualue on kaupungin maanomistuksessa, kadunvarsipaikoitus sekä piha-alueet pysäköinteineen kuuluvat kiinteistöille. Vaatisi kaavamuutoksen ja hallin pysyvyyden takaamisen (vuokralla).

Valitut kohteet:

- Jyskän tekonurmi
- Vehkahalli
- Killerin jäähalli
- Kypärämäen koulun liikuntasali
- Kotalammen kenttä

Ei valitut:

- Hippos: sai eniten merkintöjä kyselyssä ja on seuraharrastajien parissa eniten käytetty liikuntapaikka. Ei valittu tarkasteluun, koska koko Hippoksen alueen uudelleenrakentaminen käynnistymässä.
- Aalto Alvari: sai toiseksi eniten merkintöjä kyselyssä ja on seuraharrastajien parissa toiseksi eniten käytetty liikuntapaikka. Ei valittu, koska Hippoksen alueen remontti osuu osittain myös Alvarin ympäristöön.

Yhteenveto kohteista 1/2

*Turvallisuustason onnistumisprosentti on luokiteltu seuraavasti:

Turvallisuustason onnistumisprosentti (%)

Kokonaispisteiden perusteella lasketaan liikenneturvallisuuden onnistumisprosentti (%). Arvo kertoo liikenneturvallisuuden onnistumisessa liikuntapaikalla ja sen välittömässä yhteydessä ja osoittaa kehittämistarpeen.

< 50 % (punainen – heikko onnistuminen):

Alle puolet turvallisuuskriteereistä toteutuu → tilanne ei ole hyväksyttävällä tasolla.

Tällä tasolla puutteet ovat todennäköisesti merkittäviä ja riskejä syntyy usealle kulkumuodolle.

Tätä vastaavaa rajausta käytetään usein myös auditoinneissa, joissa <50 % toteutuma viittaa vakavaan kehittämistarpeeseen.

50–79 % (keltainen – kohtalainen onnistuminen):

Useimmat turvallisuuselementit ovat jollain tasolla olemassa, mutta kokonaisuus ei ole vielä hyvä.

Tämä on tyypillinen "välialue" monissa arviointimalleissa: perustaso saavutettu, mutta ei täytä hyvän tai parhaan käytännön kriteerejä.

Tähän alueeseen osuvat usein ne suunnittelukohteet, joissa on selkeitä kehittämismahdollisuuksia mutta ei akuutteja turvallisuuspuutteita.

> 80 % (vihreä – hyvä/erinomainen onnistuminen):

Tällöin lähes kaikki tai kaikki arvioinnin kriteerit toteutuvat → turvallisuustavoitteet saavutettu.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että suunnittelu tukee turvallista liikkumista kokonaisvaltaisesti.

Vihreä alue kuvastaa hyvää laatua, jota ei tarvitse parantaa kuin korkeintaan hienosäätämällä.

Yhteenveto kohteista 2/2

Yhteenveto käydyistä kohteista syksyn 2025 aikana.

Kohde	Liikenneturvallisuuden onnistumisprosentti* yhteensä a. Tontilla b. Lähiympäristössä	Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet (2020-2024) (joista osallisina kävelijä tai pyöräilijä)	Käyttäjämäärä
Jyskän tekonurmi	41,2 % a. 53,9 % b. 46,7 %	3 kpl (1 kpl)	Q4 (ks. Excel-tiedosto)
Kypärämäen koulun liikuntasali	58,3 % a. 37,5 % b. 79,2 %	1 kpl (1 kpl) (+5 onnettomuutta Vesangantiellä, joka keskustan suunnalta pääasiallinen reitti liikuntapaikalle)	Q3 (ks. Excel-tiedosto)
Kotalammen kenttä (Comet's Park)	62,5 % a. 56,3 % b. 70,8 %	3 kpl (2 kpl)	-
Vehkahalli	71,0 % a. 61,8 % b. 82,1 %	2 kpl (2kpl)	Q2 (ks. Excel-tiedosto)
Killerin jäähalli (+Buugi)	71,9 % a. 60,5 % b. 88,5 %	3 kpl	Q2 (ks. Excel-tiedosto)

A photograph of a skate park on a sunny day. In the background, a woman with blonde hair sits on a concrete ledge, holding a colorful skateboard. To her left, a girl in a green dress and helmet is riding a pink scooter. In the foreground, two boys are riding skateboards. One boy in a white t-shirt and blue pants is in the middle ground, and another boy in a teal t-shirt and black shorts is on the right. The ground is asphalt with blue painted lines. A large green graphic shape is overlaid on the left side of the image.

Erittelyt kohteista

Jyskän tekonurmi

Arvioitava kohde: Jyskän tekonurmi - Vähäperä 4, 40800 Jyväskylä

1. Liikenneturvallisuus

Piha-alue (onnistumisprosentti (%))	41,18 %
Lähiympäristö (onnistumisprosentti (%))	53,85 %
Yhteensä (%)	46,67 %

2. Onnettomuudet (kpl)

Joista:	3
Määrä (kpl) onnettomuuksista, joissa osallisena jalankulkija tai pyöräilijä	1
Lähiympäristön turvallisuustaso	Heikko turvallisuustaso (3 onnettomuutta)

3. Käyttäjämäärä

tQ=Q4 ja kQ= Q4

Tässä huomioidaan ainoastaan seuroissa harrastavien lasten ja nuorten käytössä olevat liikuntapaikat.

4. Muut kävelyä ja pyöräilyä edistävät toimet onnistumis-%

50,00 %

Lisätiedot:

5. Seuraharrastajien liikenneturvallisuus -kyselyn tulokset kohteessa
6. Omistus -ja hallintatiedot

Merkittävimmät huomiot kohteesta

Yleiset

Liikuntapaikka sijaitsee päätyvän tonttikadun varrella, joka palvelee myös Jyskän koulua. Alueen hallinta on jakautunut Liikuntapalveluiden, Tilapalveluiden ja Katujen kesken.

Liikennejärjestelyt tontilla

- Harjoitus- ja pelivuorojen aikana pysäköintikapasiteetti ei riitä, mistä johtuen pysäköintiä tapahtuu pysäköintialueen reunoille ja tonttikadun varteen. Heikentää kadun turvallisuutta, näkemiä ja toimivuutta.
- Saattoliikenteelle ei ole paikkaa. Koulun saattoliikenteelle osoitettu alue toimii liikuntapaikan pysäköintialueena, jolloin saattoliikenteelle ei ole riittävästi tilaa tapahtua tässä.
- Pyöräpysäköinti on puutteellista, minkä vuoksi pyöriä lukitaan myös kenttää ympäröivään aitaan.

Liikennejärjestelyt lähiympäristössä

- Liikuntapaikalle johtava tonttikatu on kapea sekaliikennekatu, joka ruuhkautuu harjoitusten ja tapahtumien aikana.
- Vaajakoskentie suojatie on varustettu keskisaarekkeella ja valaistuksella, mutta alamäkeen sijoittuva pitkä suora nostaa ajonopeuksia ja heikentää suojatien turvallisuutta.

Kypärämäen koulun liikuntasali

Arvioitava kohde: Kypärämäen koulun liikuntasali, Erämiehenkatu 10, 40630 Jyväskylä

1. Liikenneturvallisuus

Piha-alue (onnistumiprosentti (%))	37,50 %
Lähiympäristö (onnistumiprosentti (%))	79,17 %
Yhteensä (%)	58,33 %

2. Onnettomuudet (kpl)

Määrä (kpl) onnettomuuksista, joissa osallisena jalankulkija tai pyöräilijä	1
Turvallisuustaso	Kohtalainen turvallisuustaso (1 onnettomuutta)

3. Käyttäjämäärä

tQ= Q3 ja kQ=Q3

Tässä huomioidaan ainoastaan seuroissa harrastavien lasten ja nuorten käytössä olevat liikuntapaikat.

4. Muut kävelyä ja pyöräilyä edistävät toimet onnistumis-%

40,00 %

Lisätiedot:

5. Seuraharrastajien liikenneturvallisuus -kyselyn tulokset kohteessa
6. Omistus -ja hallintatiedot

Merkittävimmät huomiot kohteesta:

Yleiset

Liikuntasali sijaitsee alueellisella kokoojakadulla koulun yhteydessä. Liikuntasalin hallinnointi: Tilapalvelut.

Järjestelyt tontilla:

- Tontilla ei ole saattoliikennejärjestelyä eikä jalankululle ja pyöräilylle osoitettua kulkuyhteyttä; sisäänkäynti saliin tapahtuu pysäköintialueen läpi.
- Pysäköintialue on ahdas ja tonttiliittymä sijoittuu haastavasti lähelle Salokadun risteystä, mikä heikentää näkemää suojatielle ja jalankulun ja pyöräilyn väylälle. Pysäköintialue on pieni, volyymi on myös pientä.

Järjestelyt lähiympäristössä:

- Lähikaduilla suojateiden turvallisuus koetaan heikoksi ajonopeuksien ja mäki- ja maaston vuoksi. Paikallinen nopeusrajoitus 30km/h, suojatiet ei nopeusvarmistettuja.
- Päiväkodin kadunvarsipysäköinti heikentää suojatien näkyvyyttä.
- Sahakadun kentän suunnalta kulkee vilkkaasti käytetty epävirallinen ylityskohta ilman suojatietä.

Kotalammen kenttä (Comet's Park)

Arvioitava kohde:

Comet's Park, Nääpikäntie 6-8, 40640 Jyväskylä

1. Liikenneturvallisuus

Piha-alue (onnistumisprosentti (%))

56,25 %

Lähiympäristö (onnistumisprosentti (%))

70,83 %

Yhteensä (%)

62,50 %

2. Onnettomuudet (kpl)

3

Määrä (kpl) onnettomuuksista, joissa osallisena jalankulkija tai pyöräilijä

2

Turvallisuustaso

Heikko turvallisuustaso (3 onnettomuutta)

3. Käyttäjämäärä

Ei tilastoissa

Tässä huomioidaan ainoastaan seuroissa harrastavien lasten ja nuorten käytössä olevat liikuntapaikat.

4. Muut kävelyä ja pyöräilyä edistävät toimet onnistumis-%

0,00 %

Lisätiedot:

5. Seuraharrastajien liikenneturvallisuus -kyselyn tulokset kohteessa

6. Omistus -ja hallintatiedot

Merkittävimmät huomiot kohteesta

Yleiset:

Sijainti rauhallinen, liikuntapaikka sijaitsee päättyvän kadun päässä päiväkodin vieressä. Jalankulun ja pyöräilyn yhteys jatkuu pidemmälle.

Kenttä (kentän reunojen myötäisesti) on vuokrattu Komeetat Ry:lle, maanomistus kaupunki / hallinnointi Lipa.

Järjestelyt tontilla:

- Liikuntapaikka alueen halki/kenttien välistä kulkeva hiekkatie yhdistää pysäköintialueet ja liikuntapaikan osat, ja toimii ruuhka-aikoina yhteiskäyttöisenä kulkureittinä ilman jalankulun ja pyöräilyn erottelua. Väylä koettu turvattomaksi.
- Saapuminen Nääpikäntieltä jalankululle ja pyöräilylle on epäselvä. Tonttiliittymä on jäsentymätön.
- Saattoliikenteelle ei ole järjestelyä.

Järjestelyt lähiympäristössä:

- Mäyrämäentien liittymässä alamäki kasvattaa ajonopeuksia. Lähimmän pysäkin kohdalla tien ylitystä ei ole järjestetty.

Vehkalampi

Vehkahalli ja Vehkalammen kenttä

Arvioitava kohde: Vehkahalli, Wilhelm Schildtin katu 1, 40700 Jyväskylä

1. Liikenneturvallisuus

Piha-alue (onnistumisprosentti (%))	61,76 %
Lähiympäristö (onnistumisprosentti (%))	82,14 %
Yhteensä (%)	70,97 %

2. Onnettomuudet (kpl)

Joista:	2
Määrä (kpl) onnettomuuksista, joissa osallisena jalankulkija tai pyöräilijä	2

Turvallisuustaso Kohtalainen turvallisuustaso (2 onnettomuutta)

3. Käyttäjämäärä

tQ= Q2 ja kQ= Q2

Tässä huomioidaan ainoastaan seuroissa harrastavien lasten ja nuorten käytössä olevat liikuntapaikat.

4. Muut kävelyä ja pyöräilyä edistävät toimet onnistumis-%

0,00 %

Lisätiedot:

5. Seuraharrastajien liikenneturvallisuus -kyselyn tulokset kohteessa
6. Omistus -ja hallintatiedot

Merkittävimmät huomiot kohteesta

Yleiset:

Liikuntapaikka sijaitsee keskeisellä paikalla vilkkaassa kaupunkiympäristössä.

Järjestelyt tontilla:

- Saattoliikenteelle ei ole järjestelyä. Saattoliikennettä/tavarankuljetusta tapahtuu huoltoliikenteen reittiä hallin eteen.
- Pyöräpysäköintiä ei ole järjestetty.
- Jalankulun ja pyöräilyn yhteys Wilhelm Schildtin kadulta katkeaa pysäköintialueelle, jolloin kulku hallille tapahtuu pysäköintialueen läpi.
- Pysäköintialueen järjestelyt aiheuttavat peruutusliikennettä jalankulun ja pyöräilyn kulkureitin kohdalla.
- Jätepiste sijaitsee Vehkahallin edustalla, jäteauto ylittää jalankulun ja pyöräilyä käytäksään tyhjentämässä roskaastian.
- Liikenteenohjaus osittain heikkoa.

Järjestelyt lähiympäristössä:

- Viereinen Nisulankatu on pyöräilyn pääreitti. Alikulusta on heikko näkemä väylälle. Kulkumuotoja ei ole eroteltu toisistaan.
- Vastapäinen Gradian leveä tonttiliittymä on liikenteenohjaukseltaan epäselvä.

Killerin jäähalli (+Buugi)

Arvioitava kohde: Killerin jäähalli, Sykeraitti 7, 40630 Jyväskylä

Liikenneturvallisuuden onnistumis-%	71,88 %
Piha-alue	60,53 %
Lähiympäristö	88,46 %

Onnettomuudet (kpl)	3
Joista:	
Henkilövahinkoihin johtaneet	3
Määrä (kpl) onnettomuuksista, joissa osallisena jalankulkija tai pyöräilijä	0

Käyttäjämäärä tQ2 ja kQ2

Muut kävelyä ja pyöräilyä edistävät toimet onnistumis-% 50,00 %

Lisätietoina:

Seuraharrastajien liikenneturvallisuus -kyselyn tulokset kohteessa

Omistus -ja hallintatiedot

Merkittävimmät huomiot kohteesta:

Yleiset:

Liikuntapaikka sijaitsee useiden yksityisten toimijoiden vuokraamalla alueella.

Katualue Sykeraitin itäisestä osasta, liittymäalueet ja itäinen LP-alue kunnan omistus ja hallintokunta: Katualueet. Liikuntapaikka sijaitsee pyöräilyn pääreitillä.

Järjestelyt tontilla:

- Saattoliikenteelle ei ole järjestelyä, mikä johtaa saattoliikenteen keskittymiseen hallin sisäänkäynnin edustalle. Liikuntapaikan suuri koko, runsas käyttäjävolyymi ja jääurheilulajit aiheuttavat painetta saattoliikenteelle.
- Jäähallin edustan piha-alueen liikennejärjestelyt ovat epäselvät. Pysäköinti suuntautuu sisäänkäyntien läheisyyteen, kauempana sijaitseva pysäköintialue jää hyödyntämättä.
- Pyöräpysäköintimahdollisuuksien määrä on vähäistä, pysäköinti sijoittuu epäloogisesti.
- Lumen kasaus – viitteitä kasaamisesta pyöräväylälle.

Järjestelyt lähiympäristössä:

- Sykeraitilla nopeusrajoitus 50 km/h. Pitkä suora, ei hidastavia rakenteita. Näkemät pääasiassa hyvät.
- Liittymäalueilla näkemät jalankulun ja pyöräilyn väylälle hieman esteelliset poistuttaessa Sykeraitilta Vesangantielle.
- Pyöräliikenteen yhteys katkeaa Sykeraitilla lähestyttäessä liikuntapaikkaa – epälooginen jatkumo.